

MOM'S OG FLIDUSER

Vejjen Frem

UDGIVET AF RETSFORBUNDETS PRESSE

Nummer 2

33. årgang

14. januar 1967

PAS PAA!

Af cand. polit. Bent Olesen

FORLEJEN stod der at læse i aviserne, at B & V var ved at tænke på at lukke. Danmarks største arbejdsplads var i fare. 3000 arbejdere ville blive sat på gaden o. s. v., o. s. v.

Dagen efter dementerede virksomheden på det bestemteste, at man skulle have planer som de omtalte. Hvad der nu er sandt i den forbindelse kan avisens læsere jo ikke bedømme, men det, man kan bedømme, er de kommentarer, der fra forskellig side er fremkommet, og så kan man spekulere på, hvordan sådan et rygte kommer til at løbe rundt samtidsmed, at værterne skal forhandle med staten om støtte til skibsbjergeni.

EN FØRSTE kommentar, der kommer fra smed **Hans Rasmussen**. Han rejser straks kravet om, at det offentlige må gribe ind. Man må om fornødent lade arbejderne overtage virksomheden med statens støtte. Denne udtalelse bliver fulgt op af **Jens Kampmann**, der frejdigt forkynder, at man kan bruge ATP-pengene til at muliggøre en sådan overtagelse. Som Jens Kampmann siger: „Man kan ikke i dag med et pennestreg gøre 3000 mand arbejdsløse“.

ETTE ER en meget farlig indstilling, der her kommer til udtryk. Den er farlig på flere måder. Hvis et privat firma ikke kan fortsætte, fordi konjunkturerne går virksomheden imod, eller konkurrencen er for hård, vil det nemme blive anderledes, fordi man socialiserer virksomheden. Man er dog heller ikke i sine kommentarer fremmed for tanken om, at man gennem direkte statsiskud skal holde virksomheden igang. Man kan imidlertid ikke stille en enkelt virksomhed ud og sige, at fordi den er så stor som den nu er, skal den holdes igang for enhver pris. Man må huske på, at staten har ikke andre midler at arbejde med end dem, man tager fra borgerne. Skal en stor virksomhed holdes i gang med offentlige tilskud, så må det betales af det øvrige samfund, og denne belastning vil komme til at hvile på

alle de virksomheder, der ikke modtager støtten.

Resultatet vil blive, at man mindsker konkurrenceevnen for landets industri som helhed. Man opnår så, at den arbejdsløshed, man undgår på den store virksomhed med 3000 ansatte, spredes ud

Bent Olesen

på en lang række virksomheder, virksomheder, der måske kunne have arbejdet sundt og godt uden denne ekstra belastning.

Jo større byrder, man pålægger erhvervene, jo vanskeligere vil det være at opsluge dem, der bliver arbejdsløse, når det enkelte firma må give op i en brydningslid.

INDEXKONTRAKTER

Regeringsorganet „Aktuelt“, der ellers ikke plejer at nære betænkeligheder, når det drejer sig om at forøge statens udgifter, er svært begrundet ved statens forpligtelser over for de medborgere, der foretager opsparing i henhold til de såkaldte indekskontrakter. Ganske vist siger det beløb, som sparene hvert år skal betale samtidigt med pristallets stigning, men den værdiforringelse, der sker med den allerede præsterede opsparing, har staten lovet at ville kompensere.

Med den pristigning, der har fundet sted i de senere år, kan det blive en dyr affære for statskassen, det er sikkert og vist.

„Aktuelt“ mener derfor, at det må være indekskontrakterne, der først og fremmest må ind i „overvejselernes søgelys“, når opspa-

DER ER grund til at være på vagt. Accepterer man først det synspunkt, at staten skal sikre, at den enkelte virksomhed kan fortsætte en tabgivende produktion af hensyn til beskæftigelsen, vil man ikke kunne sætte nogen grænse for støtten. Det eneste, man opnår, er at ødelægge muligheden for de sunde virksomheder, der må bære belastningen. Skal der så også hjælpes? I den situation, vi har i dag med stadig skærpet konkurrence, hvor handelsstrukturerne svinder dag for dag, er det tværtimod vigtigt, at man sikrer, at arbejdskræfter og ressourcer gennem markedsmekanismen stadig overføres til de virksomheder og den produktion, der kan klare sig i konkurrencen.

EN SÆRLIG OMTALE fortjener Jens Kampmanns idé om anvendelse af ATP-penge. Det er snart noget af det værste. Først laver man en ordning, hvor man tvinger alle ind under en tilgængelig pension med store administrationsbyrder for erhvervene. Dernæst skulle pengene investeres i tabgivende virksomheder. Hvad bliver der så tilbage? Den dag, man skal have pensionen, er pengene væk. Det mindste, man kan forlange, må dog være, at pengene anvendes sikkert og ikke anvendes til at spille basard med for at støtte en politisk idé hos et tilfældigt regeringsparti.

(JYLLANDS-POSTEN'S „Politikerner har ordet“, 9-1-1967).

Bladet forudsier, at der kommer en dag, hvor man må sige stop for nytegnen af indekskontrakter skønt det i samme åndedræt tilføjes, at der samfundsmæssigt kan er grund til at være tilfreds med en stor privat opsparing.

Man når det fra et samfundsmæssigt synspunkt er tilfredsstillende med en stor privat opsparing — og derom kan der næppe herske tvivl — vil det dog være helt fejlagtigt at standse tegningen af indekskontrakter, som netop har vist sig at være en udmerket stimulans til opsparing. Det finansielle hensyn til statskassen bliver det jo ganske i overensstemmelse egen hånd at varetage. Søger de finanspolitiske og pengepolitiske (Fortsættes side 2)

G. Thorlund Jepsen afsluttede fredag den 6. januar sin serie af interessante radioredrag om skatter. Med jævne ord og uden den sædvanlige „akademiske sprogtorvængning“ har den velkendte universitetslektor i sin foredragssække afdekket såvel fordelene og ulemper som al den mindre vederlæstige argumentation, der er knyttet til de forskellige skattesystemer.

Finalen drejede sig om OMS og MOMS, og der blev ikke meget tilbage af alle de velsignelser, som en ny general omsetningsskat efter sigende skulle bringe os. Det gælder OMS eller MOMS som middel til at fremme flid og ekstremsindsats som middel til at forhindre skattesvindel og som et herskabsmæssigt konkurrenopolitisk instrument. Herefter afrydede ekspertten følgende bredside:

„Men at OMS så er blevet negligeret i hele skattereformdiskussionen, det skyldes da heller ikke de mere eller mindre rigtigt fremførte argumenter. Det skyldes — som jeg tidligere har påpeget — andre forhold. Det skyldes, at politikerne i den grad har ødelagt indkomstbeskatningen, at der nødvendigtvis må findes andre skattekluder. Og kon det så kombineres med en ændret fordeling af skattebyrden, som OMS'en jo

BLIVER VI KLOGE AF SKADE?

Tanset Retsforbundets valgvederlag må det stå fast, at de problemer fortsat består, der kun kan løses ved lydlighed mod de økonomiske naturovere, som vi med så ringe held har forsøgt at udbyrede forstøelse af.

Derfor må Retsforbundets arbejde fortsættes, men vi må finde en bedre arbejdsmåde til at placere os i dagens debat, så ingen kan komme udenom at tage stilling til vor sag.

Det var dumt, at vi ikke tog anden stilling til skattekatten end en simpel afvisning. Så meget en simpel afvisning. Så meget dummere, fordi vi — ene af alle — kunne have pegt på noget bedre: nettoion.

Når skatten er inkluderet i lønnen, er det åbenbart, at enhver skattebetaling må resultere i nye lønkrav. Dette forværrer stærkt, at mangfoldigheden, der næsten virker som et forbud mod at pålægge sig overarbejde.

Det er nødvendigt, at Retsforbundet utrætteligt advarer mod tendensen til at lade befolkningens indtægter ind gennem statskassen med ufrilhed som følge. Det er meget bedre at hjælpe be- trængte erhverv med skattelettelser end at give dem statsiskud til at betale skat med. Skattelettelser er en liberal løsning af problemerne. Underligt at de partier, som kalder sig liberale, ikke kan få øje derpå!

vil give anledning til, jo, så er der lagt op til et kompromis mellem de partier, der i mindre grad ønsker en indkomstomfordelende skattepolitik, og dem, der ønsker en stadig og stærk ekspansion i det offentlige indkomstmuligheder. Heri må den reelle baggrund ses for den meget udbredte politiske enighed om, at vi skal have MOMS efter det OMS.

Man dog ikke mangen en politiker beskæmmet har krummet læerne i skoene, da G. T. J. så ganske uimponeret og upåvirket af vilkårene for indflydelse og position i dette land satte skel mellem saglig argumentation og den lige så traditionelle som trivielle politiske argumentation i disse spørgsmål.

Men altså. MOMS'en bliver den politiske fællesnævner for de to politiske grupper, der på den ene side ønsker skattebyrden flyttet fra rig til fattig og på den anden side vil skaffe muligheden for eget socialisering. Borgebalet bliver fuldtalligt, når Aksel Larsen får afskaffet et par småtusser mod at synde med på det OMS-kvæd, som var ham så vederstyggeligt i valgkampen.

OMS med indbygget fradragsret (som Thorlund Jepsen kalder MOMS'en).

Pov.

Her er tidligere gjort opmærksom på, at nettoion nemmest kan indføres m.h.t. offentligt anstattede. Disse behøver imidlertid ikke at indtage en særstilling i samfundet. Hvis privat ansatte arbejdere, funktionærer og andre lønmodtagere også kommer over på nettoion, kan arbejdslovens besparelse indbringes ved en virksomhedsafgift, der gerne må forstås som grundskyld, når den pålignes på rette måde, og den kan da også omfatte indkomstskat. Denne kan således uden videre afskattes, uden at det offentlige kommer til at lide noget tab.

Dette rejser slet ikke noget problem om, at grundskylden skal „stå til“, tværtimod kan det lette forståelsen af, at Henry George havde ret.

Lovrigt mener jeg, at Oluf Pedersen hver måned bør sende Retsforbundet den ministerpen-sion, som vort arbejde har skaffet ham.

Aksel Andersen.

VEJEN FREM

UDGIVET AF FORENINGEN RETSFORBUNDETS PRESSE

Redaktion og ekspedition:

Kroghsgade 1, København Ø. Tlf. TRia 7855

Kontortid: Mandag—Fredag 9—16.30. Lørdag er kontoret lukket

Annoncer: 40 øre pr. mm plus evt. særlig placering

Redaktion

Vilh. Hellmann (ansvarsh.)

Erik S. Røhn

Kr. 42 pr. år

Kr. 12 pr. kvartal

Løssalg: 1,00 Kr. pr. nummer

Trykt i Provins-Trykkeriet, Vordingborg

Det gamle spil

HVAD SKAL MAN TRO om overenskomstforhandlinger — ne? Går de — eller går de istå?

Man skal tro, at det foreløbig ikke er muligt at vide noget om stillingen! Vi befinder os som bekendt i januar måned, hvilket erfaringsmæssigt betyder, at vi blot næmmer os dramaets højdepunkt, februar måneds store spørgsmål: Er forhandlingerne kørt fast? Skal vi ind i den store arbejdskamp, eller o. s. v.? — altså sammen serveret i dagpresensen med de største overskrifter, som skal dække over, at der egentlig ikke er synderlig grund til undren, for det hele foreløber, som det har gjort det de foregående gange. Sådan skal det nu engang være:

De to giganter, fagforbundene og arbejdsgiverne, skal løse arbejdsmarkedets problemer gennem frie forhandlinger, som det så smukt hedder. Men chancerne er meget små; der består en bred kluft imellem, hvad forbundene kræver, og hvad arbejdsgiverne kan tilbyde — begge dele under hensyntagen til egne interesser og samfundets velfærd — også smukt sagt, som samfundet kan bære.

Tvor Krag på, at hans foraninger vil påvirke arbejdsgiverne? Sikker ikke. Men der er heller ikke stor sandsynlighed for, at fagforbundene vil lade sig vejlede af hans ord. Skal man da tro, at hans nytårstale kun har det ene formål at fremvise den socialdemokratiske statsminister som en modig mand, der tør formane erhvervslivets to stormagter, hvoraf den ene i højeste grad bestemmer over regeringens eksistens.

DET MA VEL STA ganske klart, at den nuværende regering Krag er mindst lige så afhængig af arbejderorganisationerne som den, der før valget i november "styrede" samfundet og måtte finde sig i til stadighed at blive retledet i, hvad der skulle forstås ved ægte arbejderpolitik. LO og Hans Rasmussen havde godt tag i tøjlerne.

Det er meget sandsynligt, at hr. Krag nærer et levende ønske om, at spørgsmålene om arbejdsløs og arbejdstid vil blive løst i fordragelighed af de to parter — dog med forligsmændens bistand. Men i betragtning af den store afstand, der består mellem på den ene side arbejderorganisationernes løn- og tidsmæssige krav og på den anden side arbejdsgivernes arvisning af de generelle krav, samt Det økonomiske Råds formandskabs advarsel imod generelle lønforhøjelser, er det mest sandsynlige, at hele affæren tilspidser sig i en situation, hvor et afsluttende forslag fra forligsmanden afvises af den ene af parterne med Folketinget som den faktor, der tilsidst skal afgøre lønninger — og dermed også i løbet af kort tid de vigtigste priser.

SA VIL SAMFUNDET være inde i den første store prøve på, hvem der regerer landet. I centrum står da spørgsmålet om, hvad der skal forstås ved "socialt rimelige forbeholdninger" — bliver det statsminister Krags opfattelse, som han forresten slet ikke har åbenbart indholdet af; eller bliver det Aksel Larsens, som vi lærte lidt om i duellen forleden i fjernsynet mellem ham og Baumsgaard.

Hvem regerer? Jens Otto Krag, selvfølgelig! Javel — men i den ondtalte situation vil det være afgørende, hvad SF mener. Vil Krag spille det spil videre? Han og Aksel Larsen er jo ingenlunde enige om, "hvad samfundet kan bære".

V. H.

Ville det ikke være rimeligt, når Halvdan Hansen ikke kan

ser ikke, at almenheten ikke kan få større købekraft, end hva den har tjent ved å minkedsføre tilsvarende varemængde eller arbejdssinnsats, og ved dette blir det ikke noe inflasjonsvirkende misforhold mellem kjøpekraft og varemængde."

Denne passus står i åbenbar modstrid med ovennævnte om "den forskudte købekraft". Dette burde H. H. kunne se. Jeg skal undlade at gå nærmere ind på indholdet af pjecen "Hvorfor stiger priserne" af direktør Chr. Gandil, som H. H. generelt sikar mig i hartkorn med, men jeg vil dog lige bemærke, at H. H.'s kritiske bemærkninger til samme indeholder de samme modstridende synspunkter, som de ovenfor gennemgåede og bygger på samme uholdbare påstand om, at øgede jordværdier giver eget købekraft.

H. H. burde kunne se, at det er nærmest set ud til, at ingen var gladere for at røre ved spørgsmålet om årsagerne til Retsforbundets tilbagegang. Der har nærmest rådet en mat stemning. Af og til ser man udtalelser i retning af, at vi ikke har benyttet den beføjelige tid vel eller at vi for ensidigt har drevet på grundskylden — ja, det anbefales, at man for en tid giver sig til at snakke om andre ting, som bedre kan lokke husarnerne ind. (Udtrykket er mit). Det er nu et spørgsmål, om vi i grunden har brug for husarer. Det var jo da dem, der faldt fra nu sidst.

Nu viser sig så et nyt, friktionsinitiativ. Søren Lefmann fra DRU søger 170 mand a 1000 kr. for at man ved postvæsenets hjælp kan sprede virkelig oplysning om retsidskerne ud til alle danske hjem. Jeg er ikke i tvivl om, at S. L. har fat i den rigtige ende, hvis vi skal have gjort noget alvorligt ved det. Men her må jeg dog understrege det lille ord, hvis! Jeg tænker slet ikke på at følge Sv. Haugaards indbydelse til det "radikale" parti, som altid har gjort grin med os. Så blev vi da rigtig til grin i parlamentet har jeg ellers stor sympati for Sv. H. personlig; men det er en anden historie.

Nej, jeg tænker bl. a. på et gammelt råd fra skriften om, at inden man vover sig i kamp med sin fjende, at overtænke, om man med 5000 kan tage det op med ham som moder os med ti — eller i casu vel et par hundrede tusinde. Ganske vist er der jo også en historie om David og Goliath, som S. L. måske nok synes bedre om. Og vi burde måske nok føle os "i pagt med højere autoriteter", som det hedder i "Genboerne".

Men var det nu alligevel ikke bedre, om vi prøvede på inden aktionen at klare os, hvad der er den egentlige årsag til vor varsskæbne? Det synes jeg ikke er rigtig forsøgt endnu, og jeg tror ikke, at ukendskab til vore ideer er så stort. Det er vist viljen, det er galt med. Har været og er stadig.

Han, som gav råd til hærførere, og som kendte mennesket, sagde bl. a. sådan (frit anført): "Der, som I bliver forlånede, bespyttede, bespottede og forfulgte for retfærdigheds skyld, så er I på rette vej; thi således har man for-

Indeks-kontrakter

(Fortæst fra forsidem)

gepolitiske myndigheder for, at prissættningen stanses, så standardiseres og så stanses forpligtelser over for indeksopsparerne.

At standse nytegninger af indekskontrakter vil sige det samme som at regeringen erklærer at mangle vilje og evne til at beherske prisudviklingen.

M. O.

Er inflationens årsag jordspekulation eller ukontrolleret seddeludstedelse?

Hvad Halvdan Hansen burde kunne se

H. H.: "De (finansseksponenterne) kun eget produktion, der giver eget købekraft."

Inflationen (pengenes værdiforringelse) giver Chr. Gandil den rigtige forklaring på, nemlig nationalbankens uansvarlige ledelse af pengemonopolet, d. v. s. seddeludstedelsen.

Chr. Gandis pjeces er et prægtigt stykke arbejde inden for nationaløkonomiens område. Noget man ikke er forvænt med nutildags.

At Chr. Gandil ud fra et grundigt statistisk materiale ved hjælp af dyb forståelse af den egentlig vanskelige lov om tilbud og efterspørgsel kommer til samme resultat, som jeg har fremført, nemlig at inflationens egentlige årsag er at finde i statens dårlige ledelse af pengemonopolet, kan kun glæde mig. Det ville glæde mig meget, hvis H. H. også kunne se det rigtige i denne simple og klare teori.

Einar Cordes.

Er dyre råd gode?

Det har i tiden efter valget nærmest set ud til, at ingen var gladere for at røre ved spørgsmålet om årsagerne til Retsforbundets tilbagegang. Der har nærmest rådet en mat stemning. Af og til ser man udtalelser i retning af, at vi ikke har benyttet den beføjelige tid vel eller at vi for ensidigt har drevet på grundskylden — ja, det anbefales, at man for en tid giver sig til at snakke om andre ting, som bedre kan lokke husarnerne ind. (Udtrykket er mit). Det er nu et spørgsmål, om vi i grunden har brug for husarer. Det var jo da dem, der faldt fra nu sidst.

Nu viser sig så et nyt, friktionsinitiativ. Søren Lefmann fra DRU søger 170 mand a 1000 kr. for at man ved postvæsenets hjælp kan sprede virkelig oplysning om retsidskerne ud til alle danske hjem. Jeg er ikke i tvivl om, at S. L. har fat i den rigtige ende, hvis vi skal have gjort noget alvorligt ved det. Men her må jeg dog understrege det lille ord, hvis! Jeg tænker slet ikke på at følge Sv. Haugaards indbydelse til det "radikale" parti, som altid har gjort grin med os. Så blev vi da rigtig til grin i parlamentet har jeg ellers stor sympati for Sv. H. personlig; men det er en anden historie.

Nej, jeg tænker bl. a. på et gammelt råd fra skriften om, at inden man vover sig i kamp med sin fjende, at overtænke, om man med 5000 kan tage det op med ham som moder os med ti — eller i casu vel et par hundrede tusinde. Ganske vist er der jo også en historie om David og Goliath, som S. L. måske nok synes bedre om. Og vi burde måske nok føle os "i pagt med højere autoriteter", som det hedder i "Genboerne".

Men var det nu alligevel ikke bedre, om vi prøvede på inden aktionen at klare os, hvad der er den egentlige årsag til vor varsskæbne? Det synes jeg ikke er rigtig forsøgt endnu, og jeg tror ikke, at ukendskab til vore ideer er så stort. Det er vist viljen, det er galt med. Har været og er stadig.

Han, som gav råd til hærførere, og som kendte mennesket, sagde bl. a. sådan (frit anført): "Der, som I bliver forlånede, bespyttede, bespottede og forfulgte for retfærdigheds skyld, så er I på rette vej; thi således har man for-

fulgt profeterne, som var før Eders". Se Matth. 5, 10-12. — Og sådan set har vi vel i grunden gjort vore sager rigtig godt. Det var mærkeligt, vi fik lov at lege heller ikke ret længe.

Sagt ganske jævnt: Der er ikke noget, som folk hader, og frygter, som netop RETFÆRDIGHED. Og der er ikke noget, som de, der kæmper mod "de rige", elsker og længes efter som netop RIGDOM. Det var vel også derfor, ovennævnte nester advarede så meget mod rigdommen som en hovedhindring for guderiget, idet han vel indså, at den bliver til ved uretfærdighed. Og retfærdighed er jo den første betingelse for gudsriget, hvis man tør tro apostelen.

Nej — andespil for den jævne mand — og så lodseder på bler og kølestabe, og for de bedre betrukkede det store statslotteri med præmieobligationer — det er noget, der trækker. Og hvis vi med de 170.000 kr. vil opnå en større virkning, så må vi vist se disse fakta i øjnene og slå noget af på idealerne. Og hvad forsår så de 170.000 mod det, vore fjender kan stille op — og har kunnet længe!

Og hvor har vi de folk, som i tilfælde af tankens realisering kan sige de rette ord? Som ikke står på idealerne og alligevel kan finde måde for folkets øren? Måske har de folk ret, som mener, at vi må igennem alt svineplet og mærke det på vor ryg, før vi besinder os på retfærdighed.

Der er sikkert "7000 i Israel endnu, som ikke har hørt knæ for Ba-al", og de skal selvfølgelig gøre noget. Jeg tænker også nok, der kan findes 169, som tør vove 1000 kr. på foretagendet; men jeg må indrømme, at jeg — som skatteudsigterne ser ud i øjeblikket — ikke uden videre tør love noget. Der er jo også så meget andet, som man må støtte med mere end sin sympati.

Og — som før anlydet — man kan godt frygte den dag, da retsidealene igen får vind i sejlene. Det kommer jo an på, hvad det er for en vind.

Sidst var det jo en kastevind! — Og folk har nu engang mere sans for love end for evangelier, hvilket vort kirkelig stadig udviser.

"Hyften" pr. Sorring. 10-1-67.

H. E. Jensen.

Faresignalet

Kr. Kristensen

onkostningsniveau er ved at blive for højt.

DET POLITISKE FARESIGNA-
NAL er højt af forbundsformand

60 år

Fredag den 30. december fyldte mellem af forbundsrådet, administrationschef Thor Cramer, 60 år.

Thor Cramer har været ansat i Landsforeningen til Krefteans Bekæmpelse i mere end 31 år. Han var i en årække medlem af bestyrelsen for Dansk-Islandsk Samfund, regnskabsfører for „H. P. Hanssens Mindeland“ og „Komiteen til Udbredelse af Kendskab til Danmark i Udlandet“ (feriekursus).

Cramer var medlem af Københavns borgerepræsentation, valgt af Retsforbundet, i perioderne 1950-54 og 1958-62, og det var ham der foranledigede, at de cytologiske undersøgelser for livmoderkræft blev påbegyndt inden for Københavns kommunes hospitalsvæsen, og som fik gennemført forbundet med rygning i sportvogne og busser.

Cramer har nu i snart mange år siddet i Retsforbundets landsledelse, hvor han har gjort et stort arbejde i både forretningsudvalg og agitationsudvalg, „Rat og Fritid“ og „Vejen Frem“ vil

Kr. Hedebrandt

Revisor
Petersborgvej 29, Telf. 23112
Aalborg

ØNSKEBO

tepper
Gardiner
Møbler
Springvandrør
Nørregade 9, Horsens, Tlf. 1998

Trækonforet

Axelborg København V
C. 8369

E. RANFELT

malesham, ejendomsmægler
Kløverpriset 129 . 75 03 56
HVIDOVRE

Hans Rasmussen, der siger, at så må staten træde til og betale.

FÆREMOMENTER I den danske økonomi i dag ligger i de store arbejdsfrie spekulationsgevinster, der hviler som en ekstra byrde på al produktion og især fordyrer al etablering, al investering og er årsag til de høje boligudgifter.

Den aktuelle politiske opgave må være at fjerne denne ekstra onkostning, så erhvervene uden at miste konkurrenceevnen kan præstere en arbejdsion, der svarer til det velstandsamfund, vi har tekniske muligheder for at leve i.

Det er en fornem opgave at skabe de politiske forudsætninger for, at vor tekniske kunnen kan komme bade befolkningen til gavn.

☆

Men det er afgørende, at denne politiske opgave løses, for ellers vil de tekniske fremskridt følges af voksende økonomiske problemer.

Kr. Kristensen.

gerne bringe fodslæren sin lidt forskinkede fødselsdagshilsen og

Thor Cramer

ønske ham kræfter og helbred til endnu i mange år at kunne arbejde for Retsforbundets sag.

✕ ✕ ✕

Det virker næsten som toner fra en svunden tid, når Folger Eklenses blad „Demokraten“, Aarhus, skriver, at vi kan få et stabilt pris- og indtægtsniveau. Det er desværre ikke tanker, som der i regeringen eller for den sags skyld i Folketinget lægges vægt på.

Aarhus-bladet skriver bl. a.:

Er der inflation, er det en spekulanternes inflation.

— Det er ikke lønmodtagernes sag at klare disse anliggender for det øvrige samfund. I hvert fald ikke gennem nedsat løn eller gennem afkald på dyrtidstillegg. Derimod vil det jo nok ad politisk vej være lønmodtagernes sag at gennemføre sådanne foranstaltninger, så grund- og ejendomspekulationen standses effektivt. Lykkes det, skal man nok få et stabilt pris- og indtægtsniveau, der er så vigtigt for vort erhvervsliv og vor konkurrenceevne. Begge dele undergraves stærkt af pengespekulanterne.

Markeds- problemet 1967

Af Erhvervenes Oplysningsråds økonomiske overblik (B. 1.67) gengiver vi:

Små resultater

Det nye års første og måske største økonomiske problem bliver udviklingen i Europas markedspolitiske opdeling.

Det eneste sikre holdpunkt for en bedømmelse af udviklingen er der igangværende Kennedy-runden, der skal bringes til afslutning i løbet af få måneder. Det må antages, at dens toldnedsættelsesresultater og øvrige handelspolitiske nedrustningskonsekvenser vil blive meget væsentligt mindre, end afslåede præsident Kennedy foreslåede sig, da han i sin tid satte målet til en halvering af toldbeskyttelsen inden for GATT. Det må på den anden side også antages, at intet enkelt GATT-land, selv ikke Frankrig, vil være at tage ansvar for, at Kennedy-runden ender i et totalt sammenbrud. Visse toldnedsættelser for industrivarer og en vis handelspolitisk nedrustning for fodervarer er derfor nok sandsynlig. Men ikke så store resultater, at det på afgørende måde kan bidrage til at fjerne den skadevoldende forstelseshandling mellem de europæiske markedsgrupper.

Problemet

Frankrig - England

Det næste store markedspolitiske spørgsmål i det nye år bliver derfor uddatet af det nye britiske timermødesforsøg til Fællesmarkedet. I januar indledes premierminister Wilson's europæiske rundrejse, og inden januar måned er gået, har den britiske premierminister haft sine første samtaler med den franske præsident. — Det er nok tvivlsomt, at man fra fransk side vil vise sine kort på denne side af det franske valg. Men der hersker over det meste af Europa frygt for, at Frankrig, når det engang tvivges til at bekende kulør, har den bedste vilje til endnu engang at lukke af for Storbritannien. Det er en lidt trist kendsgerning, at det nok ikke vil vilde Frankrig alt for store kvaler at finde passende påstande. — Storbritannien vil jo, selv om det i princippet er rede til at underskrive Rom-traktaten, kræve visse overgangsordninger, og hvis Storbritannien her lukker munden alt for højt op, kan det blive skæbnesvangert. — Der er også spørgsmålet om det britiske pundets internationale stilling efter en tilslutning til Fællesmarkedet. Her har Frankrig store muligheder for at gøre den britiske tilslutning til Fællesmarkedet til et våben i den franske krig mod dollaren, og det kan skabe svære økonomiske og politiske forviklinger. Markedsusikkerheden er antagelig én blandt adskillige årsager til, at den internationale konjunkturtendens er blevet meget usikker på det sidste.

starke skriver VALG I UTIDE

Som en af dem, der var med til at vise, at det kan gøres, vil det være naturligt med et par ord at rette en fejls, som har indsejlet sig i Julius Schultzs interessante artikel på bagsiden af „Vejen Frem“ nr. 51 1966:

„Efter valget i 1960 skrev jeg og genløg i 1964, at skal vi nogensinde gøre os hab om at genvinde vælgerens tillid, må vi fra ledelsen ved først give lejlighed offentlig indrømme, at det var en fejl, vi begik, da vi gik ind i Trekanteringen, hvor Socialdemokratiet snød os ved ikke at gennemføre de lovede reformer — bl. a. loven om jord i offentlig eje — inden de udskrev valg i utide. Det skaber tillid at indrømme begåede fejl“.

Denne fremskilling er ikke rigtig. Under Trekanteringen var det Retsforbundets opgave at presse på, for at fremføre vore forslag. Som politisk minister udarbejdede jeg til gruppen en række noter, rapporter og memoranda. I et af dem, der er skrevet i regeringens første år, skrev jeg den 26. marts 1958:

„Meningen med Retsforbundets deltagelse i regeringen er at opnå væsentlige og acceptable fremskridt på grundskyldsløvgivningens område, mod til gengæld at afstude sig med en række foranstaltninger, som vi isoleret principielt ville have modsat os, men som under andre regeringskonstellationer var blevet gennemført alligevel.

Ingen inden for Retsforbundet, det Socialdemokrati og Det Radikale Venstre kan være i tvivl om dette, men det må først og fremmest påvise Retsforbundet at være den drivende kraft på grundskyldens område. Da ingen ved, hvordan konstellationen vil være efter næste valg, er det nødvendigt at nå de afgørende resultater i de år, det nuværende regeringsamarbejde kan regne med“.

Efter en gennemgang af de love, som lå for, skrev jeg:

„De punkter i regeringserklæringen, som Retsforbundet er interesseret i, er endnu kun i ringe omfang realiseret. Dette skyldes formentlig især den omstændighed, at man har været for passiv med hensyn til at udarbejde konkrete forslag til regeringen. Man har derfor ikke været i stand til at gøre tilslutningen til de andre regeringspartiers forslag afhængig af, at de gav tilslutning til vore forslag.

Dette har igen medført, at man har været nødt til at gå med til en hel del dårlige lovforslag og regerings-

foranstaltninger uden at få noget til gengæld.

Situationen, som den er beskrevet ovenfor, rummer en fare for Retsforbundet. Når man går med til så meget, som man før gik imod, uden til gengæld at opnå konkrete, mærkbare retspolitiske resultater, så vil vælgerne let miste tilliden til Retsforbundet.“

☆

Lovforslaget om salg af jord i offentlig eje på jordrensevilkår var det Søren Olesen's opgave at udarbejde. Det var et udmærket forslag, der kun havde 2 fejl: Det blev fremsat sent — den 4. maj 1960, og gruppens flertal insisterede ikke på at få det gennemført.

Da Socialdemokratiet i efteråret begyndte at snakke om valg i utide, sagde jeg til gruppen:

„Der er intet, der gør et valg i utide nødvendigt. Regeringen er en flertalsregering, og resultaterne af de første tre års regering er gode. Lad regeringen slide tiden ud. I hvert fald må vi forlange, at loven om salg af jord i offentlig eje gennemføres, inden vi går til valg.“

Niels Andersen, der som følge af en lang række tilfælde af dødsfald og sygdom inden for gruppen var avanceret til politisk ordfører, gik ivrigt ind for, at vi skulle tage valget i efteråret 1960. Ved en indskretion havde han fået at vide, at jeg havde lægeforbud mod flere valgkampagner, og Søren Olesen og Oluf Pedersen hævdede, at forslaget netop var godt at føre valgkamp på. Jeg svarede: „Vi er først og fremmest i regeringen for at få gennemført de forslag, vi har bragt indført de forslag, vi har interesse i, og som de andre har lovet os. Gode resultater er bedre at føre valgkamp på end gode lofter“.

Hertil svarede Niels Andersen, at vi ikke kunne hindre Socialdemokratiet i at udskrive valg, hvortil jeg sagde: „Det kan vi. Socialdemokratiet vil stå ved sine lofter, om ikke for andet, så fordi det ved, at brude lofter nedbryder et partis tillid til sig selv og vælgerens tillid til partiet“. Man kan derfor ikke sige, at Socialdemokratiet snød os. De radikale var mere vrangvillige.

Desværre fik jeg kun støtte fra I. M. Petersen og Aage Geilung. Valget kom, og Niels Andersen tabte det hele på gulvet ved at føre valgkampen umdiskyldende og defensiv. En offensiv valgkamp ville have kunnet give det gennembrud, som de opnåede resultater berettigede til.

VIGGO STARCKE.

Georgeismens nødvendighed —

Det blev amerikaneren Henry George's livsopgave at klarlægge den betydning, jordrenten har i det økonomiske liv.

Allerede titlen på hans hovedværk „Fremskridt og fattigdom“ viser problemet: det naturstridige forhold, at fattigdom ufravigeligt følger i fremskridtets spor. Henry George påviste årsagen: at jordrenten går i de forkerte lommer, så at nogle begunstiges på andres bekostning, og han anviste som middel herimod, at man skulle inddrage jordrenten i de offentlige kasser og bruge den til fælles formål. Det skulle oven i købet være den eneste skat, „the single tax“.

Vi er så heldige på dansk at have et endnu bedre udtryk: *grundskyld*. Der er nemlig stor forskel på en afgift, der gradueres efter andres behov, og en „skyld“, som man har en moralsk forpligtelse til at yde, fordi man derved udligner en modtaget fordel.

Hvori består da denne jordrente, der foreslås inddraget af samfundet som grundskyld?

Jordrenten er et forskelsbeløb: jordskatten på, hvad et bestemt jordstykke kan yde, sammenlignet med den ringeste jord, som er i brug (beliggende ved dyrkningsgræsen) forudsat, at indsatsen af hjælpemidler og arbejde på de jordstykker er ens. Den ringeste jord kan kun afkræfte arbejdsløn og kapitalrente, mens jordrenten er nul. Hvad den jord, som er mere frugtbar og bedre beliggende, kan yde udover arbejdsløn og kapitalrente er jordrente.

Man ser heraf *Henry Georges geniale tanke*: at jordrenten kan opkræves til *samfundets formål uden at arbejdsudbyttet angribes*.

Hvis man undlader at opkræve jordrenten som grundskyld, sker der to ting:

For det første: samfundet nødsages til at skaffe sig indtægter til nødvendige fællesudgifter ved at forgribe sig på arbejdslønnen med skat. For det andet: da al jord har haft tidligere ejere, må enhver, der har brug for jord, forrente den til sine forgængere. Man må gennem pengeinstitutterne aflevere jordrenten til dem og har til trøst kun udsigten til, at jordrenten vil stige og derved give også ham fortjeneste.

Sådan sker dette ved salg, og således sidder alle aktive jordejere med et rentebæg, som de passivt, tidligere jordejere nyder godt af som arbejdsfri indtækt, medens politikerne løber med lys og lygte efter nye skatteobjekter.

De, der modtager jordrenten, har råd til, som man navnlig så det for folkeafstemningen om jordlovene, at bruge kæmpesummer til reklame for at få vælgerne til at gå langt uden om den hellige ko: jorden.

Blandt de vidtledende argumenter, der føres frem imod grundskylden er dette, at jorden er søvner at værdere. Den vanskelighed tales der aldrig om, når der handles med jord. Prisen kan køber og sælger altid enes om, hvis der bliver handlet. Da det gjælder om at få afskaffet grundskyld, talte man om „skat på inflation“. Hvem har nogensinde hørt en jordsælger vægre sig ved at modtage inflationsfordyrelse af jorden? Skulle man så ikke kalde dette „tinglyst inflation“?

Det vil forstås, at grundskyld er en udgift, som der er dækning for i en indtægt, som kaldes jordre-

nskyld som en eller anden procentdel af jordværdien, fordi der så forekommer to variable størrelser, som har indflydelse på hinanden ved vurderingen. Det rigtiggste vil derfor være at ansette jordrenten direkte og opkræve denne.

Megen debat har været ført om betimeligheden af at yde jordrejntne erstatning ved overgang „fra skat til skyld“. Af ovenstående vil det forstås, at så længe grundskyldens provenu bruges til at udskeffe skatter, vil dette i sig selv være en erstatning. Yderligere erstatning bør derfor kun komme på tale, hvis grundskylden opkræves med så store beløb, at den gør indhug i den del af jordrenten, som allerede er kapitaliseret og pantsat til kreditforeningerne.

Det er blevet sagt, at grundskyld kunne egne sig i et nysyngersamfund, men ikke nu, da al jord er i brug. En sådan indvendig overser, at jordrenten skabes dagligt, og at enhver stigning kan kapitaliseres og pantsættes. Således kan offentlig foretagssomhed kritiseres, og derved fremkommer, hvad der er kaldt „samfundsskat jordværdi“. Hvis skattefætelser (husk grundstignings-skyldens skabne) og subsidier eler andre statslån har en varig karakter, vil også dette blive omsat til formue af de til enhver tid værende jordsælgere og gæld til køberne.

Derfor vil grundskyld være aktuel politik, lige til opgaven er løst.

Aksel Andersen.

STORSIND

Forhenv. minister Viggo Starckes kronik: „Tak til Amerika“ i Politiken og gengivet i Vejen

Frem nr. 1, giver mig anledning til nogle betragtninger over det for mig tvivlsomme etiske grundlag for vurdering af Amerikas holdning som storsind.

Jeg er menigmand med en meget mangelfuld viden. I sin kronik har Starcke antydnet det uenskede i udtalelser fra sådanne personer. Det sker i et citat fra englænderen Vansittart, der sagde: „Fordelen ved et demokrati er, at enhver har lov til at sige sin mening om et hvilket som helst spørgsmål. Ulempen ved demokratiet er, at de gør det.“

Alligevel kan jeg ikke lade være at give udtryk for en anden mening end Starckes om Amerika, fordi jeg betragter det som uærligt overfor Starcke og andre indenfor Retsforbundet, om jeg ikke vedkender mig synspunkter, som de måske mener er uforenelige med Retsforbundets formål. Overfor Sovjets overgreb i øst-europæiske stater sætter Starcke Amerikas storsind ved at gå ud af to verdenskrige som sejrherre uden at udvide sit landområde og siger, det bør nævnes, når regnskabet skal gøres op.

Jeg synes, det er et meget lavt liggende etisk grundlag at gøre regnskab op på og en afledning fra tanker om opgaver, der ligger foran på menneskehedens livsbane. Opgaver, der kalder på etisk storsind eller livssyn, og hvis fa-

ved jordbrug (for hvilket der i og for sig findes naturlige forudsætninger) er et resultat af en bevidst økonomisk politik fra de hvide myndigheders side. Den hvide befolknings udbytning af afrikanerne illustreres af forholdet mellem gennemsnitslønningerne, der er 10 til 1. Heri ligger årsagen til den primære konflikt mellem de to klasser. Afrikanernes lave lønninger og øvrige elendige forhold er en følge af og en forudsætning for dels de hvide lønmodtagers høje indtægter, dels industriforetagendernes store gevinster. Som et eksempel kan nævnes, at i Sydafrika, hvor der er et arbejdsmarkedssystem af samme

art, ligger de amerikanske foretagenders gevinst på kapitalinvesteringerne i gennemsnit på mellem 25 og 30 pct. om året i modsætning til 6,6 pct. for de amerikanske investeringer i Vesteuropa. Konfliktens struktur kompliceres gennem modsætninger imøden for den hvide befolkning. Groft taget kan man adskille mellem på den ene side den kapitaltalende klasse, der består af både indenlandske og fremmede interesser, og på den anden side tjenerestemænd, landmænd og arbejdere.

For den førstnævnte gruppe gælder det om at skabe en afrikaansk middelklasse. Den indenlandske

ning ved ingen, men det afgørende er, om flere og flere mennesker ser muligheder for og føler trang til i sig selv at udvikle etisk styrke, som på langt sigt kan virke forældende på menneskesind, det, så det i højere grad drages mod fædelig sameksistens og international voldgift til afgørelse af stridsspørgsmål.

For at der kan være mening i et kollektivt begreb som Amerikas storsind, må de amerikanske politikere og deres vælgere levere det etiske materiale dertil fra deres eget sindelag og vise vilje til at handle derefter.

Således også hos os. Starcke har bedre end nogen anden påvist, hvorledes begyndelsen til en demokratisk udvikling i Danmark blev gjort, fordi gamle kloge statsmænd for snart 200 år siden virkeliggjorde et økonomisk demokrati ved dybtgående reformer på jordreformernes og handelspolitikens områder.

Noget har vi næt siden, men fortsættelsen af den demokratiske udvikling her og i andre lande er stillet. Det betyder fare for videre udvikling af kommunismen.

Vort bedste værn derimod ville være, om vi havde politisk evne og vilje til at følge Starckes og Churchills teorier om bekæmpelse af monopoler op med handlinger. Handlinger, hvori enhver yder sit

ANKER HANSEN
Glædsaxe.

Når man glemmer, hvad man har lånt . . .

Med trespaltet overskrift med deler dagbladet „Aktuel“ sine læsere: „Valutareserven er nu større end nogensinde“. I en underoverskrift oplyses yderligere, at for hele året 1966 har der været en valutafremgang på 120 millioner kroner.

Bladets læsere må få det indtryk, at det går strålende. Al den megen tale om svigtende eksport og underskud på handelsbalancen og betalingsbalancen må jo være hen i vejret, når valutabeholdningen stiger!

IKKE EET ORD OM, at den forevrigt beskedne stigning i valutabeholdningen skyldes, at gælds-

stiftelsen i udlandet har overtaget valutaunderskudet. Endnu er nettokantagningen i udlandet 1966 ikke opgjort, men da det for de første ti måneder androg 880 millioner, og da det vides, at der også i november og december er sket netto-lånoptagning, har årets samlede gældsstiftelse været mindst 1 milliard kroner.

At skrive om valutafremgangen uden at nævne gældsstiftelse er at føre læserne bag lyset. Det er som manden, der fremviser sin fyldte tegnebog, men glemmer at fortælle, at pengene er lånt.

E. O.

Rhodesiakonfliktens karakter

AF
Lennart Berntson, Lund

Rhodesias hvide befolkning udgør 5 pct. (eller 221.000) af landets totale indbyggertal og udgøres af englændere og tidligere sydafrikanere. Landets økonomiske organisation er opbygget på to af hinanden intimt afhængige strukturer. Den ene — den afrikanske — er baseret på jordbrug og på selvforsyningplan i de mindst frugtbare områder. Den anden — den hvide — grunder sig på tobaks- og sukkerravl, minedrift og industri. Den del af den afrikanske befolkning, der ikke kan finde et levebrød i reservaterne, tvunges til arbejde i miner, på fabrikker og plantager. Vanskelighederne for afrikanerne ved at ernære sig

„USA i Vietnam“

I sidste nr. af „Ret og Frihed“ gennemges dr. Starck's kronik fra „Politiken“ den 16.-12.-1966: „Tak til Amerika“. Ligeledes i „Politiken“ svarer forfatteren, pastor Karl Nielsen Starcke i en kronik, som han kalder „U. S. A. i Vietnam“, og hvori han redegør for sit møde dr. Starckes olivergrønde syn på kommunismen som en sygdom. Den er efter Karl Nielsens mening netop ikke en sygdom, men **REAKTIONEN PÅ EN SADAN**.

Siste halvdel af pastor Karl Nielsens artikel er viet problemene om Vietnam:

Amerika kan være grusomt, og amerikanerne kan være overvældende menneskelige — indtil selveste menneskelige — indtil selveste menneskelige. Da Nazityskland var alliet, og de slagte efter sammenbruddet måtte leve under sultegrønsen, fandtes der omgående i USA millioner af anonyme givere, der sendte levnedsmidler til fjenden af i gåt, og tusinder af tyske familier blev derved reddet fra sultlederen. USA er et stort land — på ondt og godt.

Men tilbage til Amerikas verdenspolitik. Viggo Starcke har altså gjort os opmærksom på, at „Amerika har stået som sejrherre i to verdenskrige uden at udvide sit rædselsregne“. Det er jo rigtigt, og dog kan påstanden føre ud i direkte svindel, nemlig i det øjeblik man fortæller, at samme USA har „støttestruktur“ på alle strategisk vigtige punkter ud over hele verden: Amerikas måde at vise sin almægtighed på. Den forekommer os blidere end russernes — så længe vi ikke er direkte ramte, men ikke desto mindre: Væ det land, der skal leve af Amerikas måde, og vore tanker går igen til Vietnam.

Viggo Starcke har her en pasaus, der vidner om en grubedens uskyld, han skriver: „Intet under, at det lille Sydvietnam har armodet Amerika om hjælp“. Man slår øjnene ned og venter på et mirakel: at Saigon's ministerpresident Ky for vore bliske skal forvandles til en frihedspostel.

Det er forstemmende at integrere mennesker tilhører sig en så letfærdig omgang med kendsgerningerne, vil og må amerikanske opretholde selvbedraget — for at bevare sig magtpolitisk — så lad dem gøre det i djevelens navn, men vi

og den fremmede kapital har imidlertid forskellige beværgende hertil. Den udenlandske kapitalproduktion er fremfor alt en råvarerproduktion indrettet på at ydre marked, hvorfor man på kort sigt først og fremmest interesserer sig for en god tilgang af arbejdskraft og derefter følgende lave lønninger. På langt sigt forstår man derimod, at truslen fra en afrikansk underklasse effektivt må kunne kanaliseres gennem en politisk aktivt middelklasse.

Den indenlandske kapital ser sin største interesse i at øge markedets købekraft og sænke de hvide tjenestemandes uforholdsmæssigt høje lønninger. Det skulle kunne realiseres gennem en mere pragmatisk apartheid, som for den uddannede arbejdskraft tillader konkurrere mellem racerne og derved lægger grunden til en afrikansk middelklasse med god købekraft, mens man samtidig kan beholde den store afrikanske underklasse.

De andre hovedgrupper står også splittet indbyrdes i spørgsmålet om beværgende, men man er enig i de politiske handlinger: — Det gælder i almindelighed, at man vil beholde status quo eller eventuelt skærpe incoherens. Landmændene er hovedsagelig

ste hensigt med vor nærværelse i Sydvietnam er denne: at sikre folket friheden til selv at afgøre, hvilket politisk system det vil leve under! — Man kan ikke alligevel påstå, der for længst har afsluttet sig selv. Havde USA fra første øjeblik taget afstand fra regeringen i Saigon, ville mange have troet på Amerikas gode hensigter, måske endogså hele det syd-vietnamesiske folk; men den stormagt, der gør fælles sag med fascister og feudale magnater, den må ikke undre sig over, at endogså gamle forbundsfæller nu søger fra. To gange i dette årtusinde har USA stået ved Europas side — i kampen mod et feudalt, sidste gang et fascistisk Tyskland — og mange vil vide sig Amerika tak skyldig af den grund. Men når Viggo Starcke nu takker samme Amerika, der denne gang har alieret sig med fascisterne, så må vi spørge den gamle retsstatsmand: Hvor, hos hvem finder vi friheden og retten i denne sag? Hos en general Ky, der efter eget sigende ønsker sit land en Adolf Hitler?

Tilbage bliver den kommunistiske trusel: det krigerske Vietcong og Hanoi, og i baggrunden: titlen Khma. Endnu en bemærkning i anledning af Viggo Starckes vurdering af kommunismen. Her vender jeg ikke at komme på talemåder med min modpart, den, der som Starcke kun ser en sygdom i kommunismen, han indlader sig naturligvis ikke på en drøftelse af dette emne, han afbeger en bekendelse. Skulle jeg gøre det samme, måtte jeg på flere punkter erklære mig enig med Viggo Starcke: jeg bekendt, at jeg siden Lenin's dage har fundet de kommunistiske „metoder“ frygtfulde. Og jeg bekendt, at jeg i kommunisternes blinde dyrkelse af ideologien ser en uafretilig dårskab. Mere kunne føjes til, der ville være nok at peges på.

Men dermed er kun sagt, at kommunismen er en uafudkommen foreteelse — at den også skulle være en udbredelig sygdom, skylder man i hvert fald beviset

For. Det ligger i denne sammenhæng nær at drage en sammenligning mellem kommunismen og nazismen, to politiske bevægelser, der har mange lighedspunkter — især jo i deres inhumane forhold til mennesket.

Og alligevel er forskellen stor: end ligheden, et sådant bevis her på er de to „bibler“, der ligger til grund for samme bevægelses tilblivelse: „Das Kapital“ og „Mein Kampf“, Karl Marx' grundbog læses af alle, der søger en befæstet

viden om det sidste årtusendes sociale udvikling i Europa. Hitlers værk derimod — ja, det har også enkelte læsere inden for videnskaben, men læses da som en sygejournal.

Og så forskellige de to „bibler“ var og er, så forskellige er også de to bevægelser, der her er tale om: efter 12 års herostatisk eksistens gik naziregimet under — slået udefra, men også druknende i sit eget vanvids maelstrøm.

Kommunismen derimod fandt sit helbælg i regimer, der ikke bare viste bestandighed, men frem

Fagforeningsblindebuk

Hvis inflationen ikke var, gælder det sig: Når et tag opnår en væsentlig lønstilligning, er færre virksomheder interesseret i og i stand til at beskæftige de pågældende, og en hule, fortidsvis at de dertilst kvalificerede, udslydes på grund af indskrænkninger i de mest kvalificerede virksomheder.

De ledtblevne etablerer sig enten som arbejdsløse eller går over i andre tag, hvor de enten skubber andre ud i arbejdsløshed eller søger lønluuet. Selv i sidste tilfælde sker der en sænkning af lønstand, fordi mere kvalificeret arbejde ikke udnyttes bedst muligt.

Hvis man udtrykker dette grafisk, som f. eks. i den udmærkede amerikanske *College Level Economics* (Monarch Notes and Studies Guides, en strengt saglig, objektiv lærebog, der med fordel læses af interesserede i alle lande) indses dette faktisk umiddelbart.

Fagforeningerne har ganske glent, og ønsker ikke at mindes om det, at de lønnes af forbrugerne (ikke mindst deres kammerater i andre tag) og ikke af virksomhederne, der blot er mellemstationer.

handels- og finansforbindelser med Sydafrika og videre Rhodestas afbængighed af Sydafrika, kan Englands dilemma finansieres klarere.

På den ene side har England en interesse i at søge at bevare en økonomisk og social struktur, der kan forlænges med at give det nødvendige overskud på handel og investeringer, men på den anden side findes der fire engelske hold i den grund til det gennem et politisk minoritetsstyrer at opretholde et arbejdsmarkedssystem, der giver Rhodestas hvide arbejdere en af de højeste levestandarder i verden. Tvertimod falder Englands interesser sammen med de rhodesiske kapitalførende grupper. Man vil gennem forfatningsreformer og ændringer i racelovene skabe et bedre økonomisk klima.

Den engelske regering har derfor accepteret at forsøge at nå frem til flertalsstyrer uden dog at ville give nogen tidsmæssig grænse. Hvorfor går regeringen i London ikke længere og udøver eller truer med at udøve militær magt i Rhodesta? England har jo ikke været sen til at bruge våbenmagt i andre forholdelser: Cypern, Suez, Kenya, det sydlige Arabien, Malaya, og British Guyana, vidner om en anderledes kynik og effektiv anvendelse af våbenmagt?

For alt i de historiske tilbagestående lande forvandles undertrykte og uvidende mennesker til en normalt fremadstræbende befolkning. Jeg tænker her især på Rusland, hvor forvandlingen er så løjnetfældende, at selv amerikanerne kan se den. — Og her er tale om en foreteelse, der „er farligere end en infektions sygdom“? Hånden på hjertet, hr. overlæge — med denne diagnose har De vist videnskaben en dårlig tjeneste.

Til sist endnu en bemærkning om krigen i Vietnam. Udrådet kender ingen i dag, men set i det lange perspektiv vil hverken selv eller nedlæg kunne ændre den kendsgerning, at „Åsten er vågnet“. En frygtelig oplysning kan det blive — som vi f. eks. ser det i Afrika, men ingen magt på jorden kan holde et kontinert mede, når det først er vågnet til selvbevidsthed, ingen magt i verden kan afvente et „forstærket“ — Amerika heller ikke.

KARL NIELSEN.

I en desperat deflation tyer de derfor over i inflationen, d.v.s. går et skridt frem og halvdobler tilbage til fordel for illusionerne.

Fagforeningernes økonomiske betydning er af privatprofitistisk karakter for en fraktion af forbrugersubstrakter, der kan komme på, så længe de ved, at de gennem en afstemning kan få flertal for at vedtage at afskaffe virkeligheden.

Se løvrigt til England, hvor en kommission for ganske nylig har påpeget, at deghadens varseligheder i høj grad skyldes overbehandling og usaglige lønninger inden for typografiet, hvor man, siges der, opnår fra 500 kr. ugentlig til 1200 kr. for 35 timers arbejde, der sammenlignet med andres hverken kræver anstændig eller indsigt i forhold hertil. Bl. a. derfor lukker bladene. Hvis ikke er det forbrugere, der betaler for de ugelønninger, der smides i rindesøen. Altså de øvrige fagforeningsmedlemmer.

Hvorfor egentlig interessere sig for sig? Man kan jo bare passe sit, ubetruet af de andre. Ja, hvorfor. Men ikke der er flere end undertegnede, der ser sig gal på humbug?

Stenud Mordrup.

Den ene årsag er allerede nævnt, nemlig ønsket om at bevare de økonomiske interesser i Rhodesta. Situationen i dagens Rhodesta er relativt gunstig for disse interesser, derfor er det heller ikke aktuelt at tage fat med drastiske midler.

Som vi tidligere har set ligger det på langt sigt i den udenlandske kapital's interesse, at en afrikansk middelklasse vokser frem. Den engelske regering har fulgt igennem et overregeringsmedlem med disse ønsker.

Ifølge pressemeddelelser er der gjort flere forsøg på at finde passende afrikanske ledere, der skulle kunne erstatte Smith og føre en for England gunstig politik. Disse forsøg er ikke lykkedes.

Den afrikanske middelklasse har indtil været for lidt udviklet til at kunne klare denne opgave. En overenskomst mellem Smith og Wilson er vel ikke netop en særlig sandsynlig, men for at den skulle kunne blive til virkelighed måtte Smith gå med til et politisk system, der betynder udviklingen af en amerikansk middelklasse. — Den dag, denne er stærk nok til at kunne lede Rhodestas affærer, er Smiths tid ved magten ude.

(„Sydafrika Kontakt“).

Hvad nu?

Den beske virkelighed gik op for alle retstatsfolk allerede i de tidlige aftentimer den 22. november. Ingen kunne være i tvivl om valgets udfald. Denne gang var resultatet blot en understregning af et døende partis endelige bortgang.

Man spørger nu sig selv og andre, hvorfor det gik, som det gik. Det er en helt naturlig reaktion, men jeg tror, at det er tilspilte at gøre det. Vi forsøgte det efter de sidste valgnerdrag uden at få tilfredsstillende svar på spørgsmålet — så tilfredsstillende, at vi af tidligere valgnoterlags fejltagelser — så tilfredsstillende, at vi denne gang kunne skabe en tistrekkelig stor velgerfilslutning til partiet.

I sin sidste artikel i „Vejen Frem“ opstillede Ib Christensen 4 muligheder for vort fremtidige virke, og lad mig, hvis nogle af læserne ikke skulle have dem present, gentage dem her:

1. Retsforbundet fortsætter som politisk parti og søger opstilling ved næste valg.
2. Retsforbundet fortsætter som politisk parti, men opstiller først, når et vist medlemstal er opnået.
3. Valgmæssigt samarbejde/sammenslutning med et andet politisk parti.
4. Dannelse af en tværpolitisk organisation.

Ovenstående 4 punkter indeholder de veje, partiet i dag kan følge. Dette er da også grunden til, at jeg i det efterstående har lagt dem som grund — som disposition for min artikel.

1. Retsforbundet fortsætter som politisk parti og søger opstilling ved næste valg

Denne frengangsmåde har partiet praktiseret, siden det gled ud af Folketinget.

Vi må erkende, at selvom metoden har været praktiseret i adskillige år, så har resultatet af anstrengelserne været paurert — eller sagt på en mere brutal måde — resultatet har været totalt negativt.

Vi må indse, at vi ikke magtede den opgave, det var at bringe Retsforbundet tilbage til Folketinget. Fra partiets side blev der gjort, hvad det var muligt at gøre mellem valgene. Vort program blev revideret, samtidig med et forsøg på at styrke partiet som organisation. Hvad mere kan man så med rimelighed forlange?

Personligt tror jeg ikke, at man kan komme ret langt videre. Den-

Når De har læst
„Vejen Frem“,
vil Deres nabo
måske være
interesseret
i at læse det

de noget ganske andet. Vi var ikke svaret på utilfredsheden. Vi havde ikke vælgermes tillid. Det må vi erkende, hvor ubehagelig en erkendelse, det nu end måtte være. Derfor vil jeg vove at påstå, at det ikke er som parti, vi skal videreføre vore tanker.

2. Retsforbundet fortsætter som politisk parti, men opstiller først, når et vist medlemstal er opnået

Denne løsning forekommer mig endnu mere utilfredsstillende end den foregående. For det første, fordi den betinger en medlemsfølgelse, vi ikke kan forvente, når vi ikke vil opstille.

For det andet er det en historisk kendsgerning, at partier, der følger denne frengangsmåde ganske simpelt dør — in memoriam Dansk Samling.

3. Valgmæssigt samarbejde / sammenslutning med et andet politisk parti

Muligheden for som parti at opnå optagelse i et andet vil ikke være til stede. Dels fordi ingen af de pågældende politiske partier vil tillade en sådan ordning, og dels fordi man i Retsforbundet aldrig på noget tidspunkt ville kunne blive enige om, hvordan man skulle gå.

F. eks. hvor mange af partiets NATO-tilhængere vil ind i Det radikale Venstre?

Hvor mange retstatsfolk vil gå ind i et af de andre borgerlige partier, der som bekendt går ind for jordskatternes bortfald.

Hvor mange mon vil acceptere et socialistisk parti, når vi ønsker, at statsmagten begrænses mest muligt og derfor kalder os selv „det eneste sande liberale parti“.

Nej, en sådan frengangsmåde — en sådan løsning af problemet er helt urealistisk.

4. Dannelse af en tværpolitisk organisation

Her tror jeg, at der findes en farbar vej, men den betinger dog, at vore nuværende medlemmer engagerer sig i andre politiske partier, samtidig med at de fortsætter som medlemmer af den tværpolitiske organisation. På denne måde skulle det være muligt at præge nogle af de partier, der ligger os nærmest i dag.

Vore blade og økonomiske midler skulle således helt overgå til denne tværpolitiske forening. Den skulle skabe et aktivt foreningsliv og ad denne vej give gamle retstatsfolk nye impulser i deres arbejde.

Måske kan vi ad denne vej engang skabe en forståelse og en interesse for vore ideer, så de virkeligt blev realiserede. Hvis dette blev tilfældet, så havde partiet nok som parti lidt skibbrud, men:

(Fortsættes side 7)

LANDSMØDET

I henhold til forbundsrådets beslutning afholdes landsmøde søndag den 22. januar 1967 kl. 9.00 på

Østergades Hotel, Østergade 12, Aarhus.

DAGSORDEN:

1. Valg af dirigenter.
2. Retsforbundets fremtid.
3. Eventuelt.

Mod forevisning af medlemskort for 1966 kan ethvert medlem af Danmarks Retsforbund deltage i landsmødet. — Medlemmer, der ønsker at have stemmeret og dermed indflydelse på landsmødets beslutninger, må forud for mødet og senest onsdag den 13. januar 1967 skriftligt have meldt sig som styrende medlemmer. Omstående blanket kan benyttes.

Medlemmer, der var styrere ved sidste styremøde, har styrerret uden at skulle melde sig påny. Folketingskandidater er automatisk styvere i h.t. vedtægterne.

Der arrangeres frokost på hotellet. For at kunne deltage heri, må tilmelding snarest muligt og senest den 18. januar være indsendt til landssekretariatet. Der serveres: 1 stk. med sil, Bof Stroganoff, Kaffe. Pris kr. 16,50 plus betjening.

Der vil blive opkrævet et medebidrag på 5,00 kr. Mødet forventes afsluttet kl. ca. 18.

F. f. v.

Agnar Christensen,
landssekretær.

Tilmelding til landsmødet

(Til brug for styrere og for deltagelse i frokost.)

Undertegnede medlem af Danmarks Retsforbund

Navn:

Adresse:

Am:

Ønsker herved i henhold til vedtægternes § 9 at deltage som styrer i landsmødet i Aarhus den 22. januar 1967.

Jeg ønsker ikke at deltage i frokosten (kr. 16,50 + betj.).

....., den / 1966.

Egenhændig underskrift.

Indsendes snarest og senest den 18. januar til Retsforbundets landssekretariat, Ved Stranden 8, København K.

GENERATORANLÆG

med benzin- eller dieselmotorer 0,3-1000 kVA i portabel, stationær, mobil- eller marineudførelse
Tilbud og prospekter tilsendes gerne

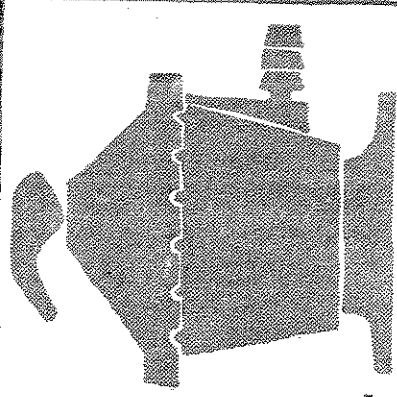

HJALTE NATTESTAD & Co.

Kroghsgade 1

København Ø - Tlf.: ØBrø 8030 - 8048

NATTESTAD

Kun Kosangas har

SIKKERHEDSHAT

Det danske Kosangssystem anvendes i dag i mere end 50 lande over hele kloden. Kosangas-flåden — verdens største gastankerflåde — viser det danske flag på alle 7 verdenshave. Der er mange årsager til Kosangas-systemets succes. En af dem er, at kun Kosangas har sikkerhedshat!

Kosangas

mest moderne

OM RET Landsmødet den 22. januar

Det er slet ingen tosse idé at stoppe op af og til, og ikke mindst ved et årsrøftte, og spørge sig selv og andre: HVA'D ER RET? For os i Retsforbundet, der har påtaget os den opgave at oplyse befolkningen særligt om, hvad retsfærdig politik er, må det simpelt hen være en nødvendighed stadig at være klar over, hvad begrebet RET betyder. Historiens store filosoffer, så langt tilbage vi kan læse, har kendt dette begrebs betydning.

Det synes dog, som om retsbe- grebets fulde betydning og be- grundelse er af nyere dato og først træder klart frem i offent- lig debat fremsat af den interna- tionale HENRY GEORGE-BEVE- GEISE, og her i Danmark med det betydningsfulde supplement fra de danske retsfilosoffer, af hvilke særligt Severin Chri- stensen's retsfilosofiske arbej- der bør fremhæves.

„Ret" er et grænsebegreb. Ret sætter grænsen mellem den en- keltes og andres ejendom, mellem dit og mit og mellem den enkel- tes og det fælles. Ret er altså et ejendomsbegreb.

Det fortæller, hvad den enkelte har ret til at afgrænse som sit. Men hvad har da den enkelte ret til at kalde sit? Svaret er, at alt, hvad han fremstiller med egne kræfter, det er hans naturlige ejendom. Bøndermænd indeholder i virkeligheden personlige elemen- ter fra de personer, der har frem- stillet den, og det er helt natu- rligt, at enhver, en, jede, til, at slås

Hvad nu?

(Fortsat fra side 6)

ideen havde levet videre og sejret. En sådan udvikling kan da heller ikke betragtes som forkert, lidt det må være hensigten med et po- litisk parti, at det formidler ideen og ikke omvendt.

Jeg tror, at det kan lykkes un- der de ovennævnte omstændighe- der. Muligheden er efter min me- ning væsentlig større end under de nuværende betingelser — det vil være ganske urealistisk at tro på en sejr for Retsforbundet, som forholdene er i dag.

C. Eikjer Knudsen,
Hellerup.

VORE HANDELENDE

KØBENHAVN

BØRGE BOESEN

Danske og udenlandske bøger
B.T. CENTRALEN Byen 2550

PROVINSEN

Have-Chrysanthemum

80 stk. planter i nyere og helt nye sorter og skønne farver sendes i mæl for 10 kr. portofrit mod be- stilling snarest. 20 stk. kr. 7,50. „GYDENDAAL", Holmstrup st.

HAVEKUNST

Solure, Anglebåd, bænke, vascer m. m. — Vibrationsanlæg for rør, sluser og mureten. Carl Wulff, Skægger.

for retten til det, han kan bevise er hans.

Endnu mere naturligt end retten til eget arbejde må RETTEN TIL PERSONLIG LIVSUDFOLDELSE være. Den enkelte må have frihed til at leve, samarbejde og anvende naturen, på lige fod med andre, og kun begrænset af andres lige ret og med ansvar for den skade, hans livsudfoldelse pådrager an- dre.

★

Således begrundet synes RET at være et individualistisk begreb, men det er ikke rigtigt. Rettens krav om at respektere den enkel- tes person, ejendom, medefen- domstret til jorden og samarbejds- ret er krav, der stilles i det so- ciale livs interesse. Ret er nok et grænsebegreb, der skal fastsætte ukrænkelige grænser om den en- kelte og hans ejendom, men det er krav, der stilles i det fædelige og tilfredsstillende samfunds interesse. RET er et socialt begreb. RET er et so- cialt fredsbegreb.

★

Vi kan ikke alle optræde som retsbeskyttere, det ville blive et stort slagsmål. Man har da også for længe siden indset, at en stat var en god institution til denne op- gave, særligt da der er en hel del fællesopgaver, der godt kan ka- rakteriseres som retsopgaver. Men en stat kan misbruges og gøres til et redskab i urettens tjeneste, og det er staten da også brugt til og bliver det stadig.

For at bekæmpe staten som uretsstat er RETSSTATSBEVÆ- GELSEN, RETSFORBUNDET, i sin tid stiftet. Retsforbundets pro- gram og begrundelse, således som det foreligger i en omfangsrig litteratur, går i hovedsagen ud på forslag om at indskrænke sta- tens opgaver til det retsuden- lige omfang.

Politikernes og de offentlige embedsmænds opgaver bliver i en retsstat i hovedsagen at værne retten i dens forskellige aspekter. Alle andre opgaver, hvad enten det har med produktion, omset- ning, kultur, kunst eller undervis- ning at gøre, må staten overlade

Der er ingen tvivl om, at inter- essen om Retsforbunds lands- møde den 22. vil være stor, og der er chance for, at det kan blive

det største landsmøde gennem mange år, idet tanken med mø- det er: at det skal holdes — ikke som et alm. styremøde — men som et mellemmøde, hvor alle deltagende medlemmer har stem- meret, og der er ingen tvivl om, at der er mange medlemmer, som ellers ikke plejer at deltage, der vil være med denne gang, hvor det er intet mindre end Retsfor- bundets fremtid og formen for dets arbejde fremover, der skal drøftes.

Det kan blive meget afgørende beslutninger, der skal tages, — så det vil også være af stor betydning, at alle, der anser det store og ganske særlige, der lig- ger i Retsforbundets især frem- for alt høvert andet parti, møder op for at gøre deres indflydelse gæl- dende.

For det er ikke nok at tage be- slutning om at fortsætte som parti.

Skal vi gøre os bbb om virkelig indflydelse for Retsforbundet igen, så må vi se at finde vore egne ben. Og så vil det i høj grad være ønskeligt, at der af medlemmene på landsmødet bliver slået fast, hvilken linje der skal følges frem-

til enkelte og deres sammenslut- ninger.

Kald så disse tanker om ret og retsstat for urealistiske, sektær- ske eller andre mærkelige benæv- nelse, de vil dog engang blive gennemført af en vælgertilfæls- ning, der er klar over, hvad en virkelig retsstat er. Vi er nødt, der synes, at det går noget lang- samt med befolkningens erkende- lse af denne retsstat. Er det ikke Retsforbundets og navnlig dets ungdoms tro på, og derfor oplys- ning om denne idealstat, der mangler begejstring og mod?

Aage Christiansen.

over — og det skulle gerne slås så tydeligt fast, at det ikke kan misforstås, så vi kan undgå fort- sat at føre orkelelse diskussioner om dette, og at vi i stedet straks kan tage fat på et positivt og fremmende arbejde.

(Fortsættes side 8)

Der består tilsynslædende endnu (trods nederlægene) en vis usk- kerthed om, hvad Retsforbundets væsentligste opgave består i. Om den består i at give oplysning om,

Forenings- og kreds- meddelelser

Meddelelsen, som ønskes optaget i bladet forstkommende lærtag, må være redaktionen i hænde senest onsdag morgen

Danmarks Retsforbund, Landssekretariatet,

Ved Strand 8, København K.
Teli, Minerva 4511 og 4512.
kontortid: Mandag—fredag 10—14, lørdag lukket.

Frederiksbergkredsen

har ved dedsstid mistet et trofast og mangeårigt medlem, salgs- chauffer Helmut Hansen, der døde den 17. december kun 56 år gammel. I nogle år var han med i bestyrelsen, men trak sig ud for at være sin syge hustru til mest mulig hjælp. I kredsen kaldte vi aldrig forgæves, når det gjaldt arbejde ved valgregistratlon, og vi føler med hans hustru ved det skete. Vi vil i vor kreds bevare og ære mindet.

P. K. V.
Kronborg Petersen,
formand.

Københavns amtskreds

Alle medlemmer i amtskredsen indbydes hermed til medlemsmøde onsdag den 18. januar 1967 på Damhusstrøen, Roskildevej 244, kl. 20.00.

Aftenens emne: „Før Styre- mødet“.

F. H. Mortensen.
H. Nørskov Rasmussen, E. Marolt.

Frivilligt bidrag til „Vejen Frem“

Vi har med tak modtaget bi- drag fra følgende:

Ejvind Kjær, Alborg — Henry Lorentsen, Odder — H. Haugaard, Viborg — Børge Hvildahl, Vejle — Ulla Witt, København V. — Olaf Jes- persen, København Ø. — Alfred Poul- sen, København V. — Vagn E. Thomsen, Birkerød — Søren Pe- tersen, Randers — Johannes Jør- gensen, Slagelse — Kai E. Hansen, Kappel — Jøns E. Jensen, Søby — J. Wille, Præstø — Bertha Melnsner, Kgs. Lyngby — Sigurd Kjær, Vi- borg — Knud Fougst, Taastrup — A. Kappel Petersen, Borkov — St- mon Pallelsen, Varde — Jens Holst, Tønder — Karl Clausen, Veistrup — Svend Mich. Stigsen, Orhoved — Bent Søndergaard, Esbjerg — Mads Sig. Steffensen, Holstebro —

Jørgen Giarborg Jensen, Herlev — Frithjof B. Mortensen, Søborg — Th. Vestergaard Pedersen, Hund- thy — Johannes Jensen, Korsør — B. Vincent Hansen, Søborg — Carl Wulff, Skægger — Ejnar Tøndal, Stokkemarke — B. Vincent Han- sen, Søborg — Jøns Jensen, Kor- sør — Ejnar Tøndal, Stokkemar- ke — Carl P. Petersen, Roskilde — Johanne Viggo-Pedersen, Heller- rup — K. Nybirk, Asperup — Fritz Lorenzen, Hvidinge — Kai Land- berg, Kgs. Lyngby — Jakob Søren- sen, Køstrup — Kajhus Sørensen, Transejerg — Bent Sejr Trier, Haslev — J. Wille, Præstø — Karl Kristensen, Taars — N. H. Neder- land, Glostrup — Karen Morten- sen, Odense.

I alt kr. 592,00.

KLIP TIL BLADETS KANT

Undertegnede bestiller

VEJEN FREM

Tryksag

Kan
indlægges
afbraktet
postbrev
kassette

☐ Januar kvartal ... 12 kr.
☐ I år fra 1. januar 42 kr.

Sæt kryds ved det ønskede

56

Navn

VEJEN FREM

Salling

Kroghsgade 1,

København Ø.

Postadr.

Mine damer! Når vi nu skal formulere denne resolution om, hvordan verden bør forbedres — skal vi da begynde på det internationale plan — på det nationale med de enkelte kommuner — — eller med vore mænd?

